

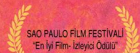
Bir PABLO LARRAÍN filmi

NO

Gael García Bernal

NO

Bir diktatöre karşı bir reklamcı

TARİHİN EN SIRADIŞI SEÇİM KAMPANYASININ HİKAYESİ

Bir Pablo Larraín Filmi

PARTICIPANT MEDIA SUNAR FUNNY BALLOONS FABULA İBERİYA'DA "NO"
GAEL GARCÍA BERNAL ALFREDO CASTRO LUIS GNECCO ANTONIA ZEGERS MARCIAL TAGLE NÉSTOR CANTILLANA JAIME VADELL PASCAL MONTERO KIRILU ANDREA
CHIGNOLLI YAPIM TASARIMI ESTEFANÍA LARRAÍN YAPIM SORUMLUSU EDUARDO CASTRO GÖRÜNTÜ YÖNETMENİ SERGIO ARMSTRONG UYUMLAYICI YAPIMCILAR JEFF SKOLL JONATHAN KING SENARİST
PEDRO PEIRANO SEHAYO DANIŞMAN ELISEO ALTUNAGA ANTONIO SKARMETA'NIN REFERENDUM AĞLI OYUNUCUNAN ESLENİLMİŞTİR
YAPIMCILAR JUAN DE DIOS LARRAİN DANIEL DREIFUSS YÖNETMEN PABLO LARRAİN

CALINOS FILMS

participant

FUNNY BALLOONS

fabula

IBEREDIA

5m

5m

5m

5m

5m

5m

5m

5m

5m

5m

5m

5m

5m

5m

ÖZET

1988'de Şili'nin başındaki diktatör Augusto Pinochet, uluslararası baskılar sonucunda başkanlık sürecine dair bir halk oylamasına gider. Ülke, Pinochet'nin iktidarını sekiz yıl daha uzatmasına EVET veya HAYIR oyu verecektir. HAYIR'cı muhalefet liderleri kampanyaları için genç ve başarılı bir reklamcı olan René Saavedra'yı (Gael García Bernal) kendileriyle çalışmaya ikna eder. Kısıtlı kaynaklardan ve diktatörün adamları tarafından izlenmelerinden dolayı meydana gelen bütün garipliklere rağmen, Saavedra ve takımı, seçimi kazanmak ve Şili'yi özgürlüğüne kavuşturmak için hem iktidarı hem de muhalefeti şaşırta sıra dışı bir plan yapar.

Şili'nin 2013 Oscar adayı seçilen film aynı zamanda Cannes Film Festivali Yönetmenlerin 15 Günü bölümünde "En İyi Film", São Paulo ve Selanik Film Festivallerinden "İzleyici Ödülü", Abu Dhabi Film Festivali'nde "En İyi Aktör" ve ülkemizde düzenlenen Malatya Uluslararası Film Festivali'nde "En İyi Film" ve "En İyi Müzik" ödüllerine layık görüldü.

Vizyon Tarihi: 25 Ocak 2013

Yönetmen: Pablo Larraín

Oyuncular: Gael García Bernal, Alfredo Castro

Yapımcılar: Juan De Dios Larraín, Daniel Dreifuss

Senaryo: Pedro Peirano

Görüntü Yönetmeni: Sergio Armstrong

Kurgu: Andrea Chignoli

Müzik: Carlos Cabezas

Yapım Yılı: 2012

Ülke: Şili, Fransa, Amerika

Süre: 118 dakika

Dağıtım: Tiglon

İthalat: Calinos Films

PINOCHET YÖNETİMİNDE ŞİLİ

Kronoloji

1970

Başkan Salvador Allende, Sosyalist ve Komünistlerin oluşturduğu Halk Birliği koalisyonunun başında seçimle iktidara gelir.

1973

Ağustos: Augusto Pinochet, Allende tarafından Genelkurmay Başkanlığı'na getirilir.

Eylül: Kanlı bir darbe gerçekleşirken Başkanlık Sarayı bombalanır. Allende, 1973 yılında 11 Eylül'den yıl sonuna kadar Şili'de ölen veya kaybolan 1.213 kişi arasında ilklere dendir. Pinochet Parlamento'yu dağıtır ve anayasayı askıya alır, muhalefeti susturur, sendika liderlerini tutuklatır ve medyayı kontrol etmeye başlar. Binlerce kişi sürgüne gönderilir. 400 CIA uzmanı Pinochet'ye yardım etmektedir. Rejim, Chicago Üniversitesi'nden ekonomistlerin yakın gözetiminde radikal bir özelleştirme programına girişir.

1976

Şili Dışişleri Eski Bakanı ve sürgündeki Sosyalist Parti lideri Orlando Letelier, Washington DC'nin merkezinde arabasına konan bombanın patlaması sonucu hayatını kaybeder. Suikastta Pinochet rejiminin parmağı olduğu düşünülmektedir.

1978

Pinochet, darbeden bu yana gerçekleşen insan hakları ihlallerini de kapsayacak bir genel af ilan eder.

1980

Pinochet, tartışmalı bir halk oylaması sonucunda yeni, diktatörce bir anayasayı yürürlüğe sokar. Büyük Britanya, Pinochet rejimine uyguladığı silah ambargosunu kaldırır.

1986

Pinochet, solcu Manuel Rodriguez Vatansever Cephe (FPMR) tarafından düzenlenen suikast girişiminden kurtulur.

1987

Pinochet bazı siyasi partileri yasallaştırır. Muhalefetteki Demokratik İttifak liderleri bu girişimi, "dikta rejiminin devamını sağlamaktan başka bir amacı olmadığını" söyleyerek reddeder. Papa, Şili'yi ziyaret eder ve siyasi işkenceyi kınar.

1988

Pinochet düzenlenen halk oylamasını %44 oyla kaybeder.

1989

70 yaşında bir Hristiyan Demokrat olan eski avukat Patricio Aylwin, yapılan seçimlerde büyük bir başarıyla oyların %55'ini alarak Şili'nin yeni başkanı olur. 1990'da yemin eder ancak Pinochet Silahlı Kuvvetler'in başında kalır.

1991

Şili Ulusal Barış ve Uzlaşma Komisyonu, Pinochet'nin diktatörlüğüne dair uzun bir iddianame yayınlar. Bu iddianameye göre siyasi şiddete kurban gidenlerin sayısı resmi olarak 2.279'dur. Sayı daha sonra 3.172'ye çıkacaktır.

Yukarıdaki pasajlar 15 Ocak 1999'da THE GUARDIAN'da yayınlanan ZAMAN ÇİZELGESİ'nden alıntılanmıştır.

1999

30 Haziran: Dışişleri Bakanlığı, Merkezi İstihbarat Teşkilatı (CIA), Savunma Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Federal Soruşturma Bürosu (FBI) ve Amerikan Ulusal Arşivleri, 1973-1978 yılları arasında Şili'de yaşanan olaylara dair gizliliği kaldırılmış belgeleri yayınladı. Bu belgeler, Şili'deki Pinochet dönemi öncesi ve sırasındaki insan hakları ihlalleri, terörizm ve diğer siyasi şiddet olaylarına dair ABD hükûmetinin değerlendirmelerini içermektedir.

2000

18 Eylül: ABD Dışişleri Bakanlığı Şili'deki CIA etkinliklerini belgeleyen HINCHEY RAPORLARI'nı yayınladı.

2003

11 Eylül: Allende'nin devrilmesinin 30. yıl dönümünde, Washington DC'deki Ulusal Güvenlik Arşivleri'nde çalışan araştırmacı yazar Peter Kornbluh PINOCHET RAPORU'nu yayınladı. Rapor ABD hükûmeti tarafından o güne kadar gizliliği kaldırılmış belgelerin toplanmasından oluşmaktadır.

2006

11 Aralık: Augusto Pinochet Şili'nin başkenti Santiago'da 91 yaşında öldü. O sırada Pinochet, savaş suçları ve insan hakları ihlalleri nedeniyle İngiltere'de yargılanmayı beklemektedir.

2012

15 Nisan: Pinochet'nin vasiyeti açılır. Vasiyette haksız edinilmiş mal varlığından iz yoktur.

“NO” ARDINDAKİ GERÇEKLER İÇİN LİNKLER

www.cia.gov/library/reports/general-reports-1/chile/index.html

CIA'in gizliliği kaldırılmış belgeleri

http://www.ndi.org/files/257_cl_transition.pdf

ULUSLARARASI İLİŞKİLER ULUSAL DEMOKRATİK ENSTİTÜSÜ – 10/88
Şili'de Demokrasiye Geçiş: 1988 Başkanlık Seçimleri

<http://www.tni.org/article/pinochet-and-caravan-death>

Transnational Institute, dünya çapında akademik aktivistler birliği
Pinochet ve Ölüm Karavanı

<http://www.youtube.com/watch?v=Thq-WysYcZc>

Diğer 9/11 – BBC Channel Four

http://www.youtube.com/watch?v=a_B51Q0XBNY&feature=related

Şili'deki Demokrasiye ABD Müdahalesi
CIA/FBI dosyalarından alıntılar

HİKÂYE HAKKINDA

1988'de Şili diktatörü General Augusto Pinochet, en güçlü ve cömert yabancı müttefiki Amerika Birleşik Devletleri tarafından, başkanlık sürecine dair bir halk oylamasına gitmesi yönünde baskılara maruz kalır.

15 yıllık rejimi, insan hakları ihlalleri, cinayetler, tutuklamalar, sürgünler ve “desaparecidos”, kaybolanlarla anılmaktadır.

Dikta rejimine karşı çıkan 16 siyasi partinin oluşturduğu koalisyon, genç ve girişken bir reklamcı olan René Saavedra'yı (GAEL GARCIA BERNAL) kampanyalarının başına geçmesi için ikna eder. Saavedra tam bir iş bitiricidir; müşterilerini yumuşak sesi ve görünüşüyle cezbederken ister bir içecek markasının televizyon kampanyası için, ister ülkesinin tarihindeki en önemli olay için olsun, sunuşlarında içten ve samimidir.

René'nin patronu Lucho Guzman (ALFREDO CASTRO), Pinochet'nin danışmanlar kurulunun üst düzey bir üyesidir.

René'den ayrı yaşayan eşi Verónica Caravajal (ANTÓNIA ZEGERS), halk oylaması sonuçlarının önceden belirlenmiş olduğunu ve bu düzmece referandumun Pinochet'nin diktatörlüğünü yasallaştıracığını düşündüğü için oy vermeyi reddetmektedir. Eşinin halk tarafından HAYIRCILAR adıyla tanınan muhalefetle çalışmasını küçümsemektedir. René'nin amacıysa yeniden bir araya gelip, oğulları Simon'la beraber tekrar bir aile olmaktır.

Kampanya için görsel malzeme çoktan hazırlanmıştır. Ama René, sonu gelmeyen cinayetlerin, işkencelerin, tanklar ve göz yaşartıcı gaz görüntülerinin sonu gelmez montajlarının seçmenlerin canını sıkacağını düşünmektedir. İktidarın 30 kat daha fazla kaynak ayırdığı oylama için HAYIR cephesinin, Şili halkının duygularına hitap edecek ve onları oy vermeye teşvik edecek bir kampanya yapması gerekmektedir. Halk korkuyordur. Pinochet'nin gizli polis servisi DINA tarafından takip edildiklerini anlayan ve hatta sık sık DINA ile karşı karşıya kalan HAYIR hareketi liderleri de halk gibi korkmaya başlar.

“Herkes mutlu olmak ister” der René, o yumuşak, ikna edici tavrıyla, “Kampanyanın teması mutluluk olacak: HAYIR dersiniz mutluluk gelecek”. Bu yaklaşım çalışma arkadaşları tarafından Pinochet rejiminde baskı görenlere bir hakaret olarak yorumlanır. Fakat René kampanyanın mesajını iletmek için cingıllar ismarlar ve ünlü kişileri sözcü olarak tutar. Mesaj şudur: “Şili, mutluluk çok yakında!”

Yönetmen-yapımcı Pablo Larrain bu yaklaşımı şöyle açıklar. “Bu yüzden kazandılar. Pinochet'ye saldırmadılar. Sadece daha iyi ve güzel bir gelecek vaat ettiler.”

Pinochet sadece halk oylamasından mağlup çıkmakla kalmaz, kayıtlı seçmenlerin %97'si sandık başına gider. HAYIR kampanyası neredeyse %56 oyla halk oylamasını kazanır.

PRODÜKSİYON HAKKINDA

“NO”, Pablo Larrain'in 2008'de başlayan üçlemesinin son filmi. Üçlemenin ilk filmi olan “Tony Manero” Larrain'in siyasi kargaşaya gönderme yaptığı bir kara komedi. Bu kara komedide Larrain, hayatını “Saturday Night Fever” filmindeki John Travolta'nın ülkedeki en iyi taklitçisi olmaya adanmış orta yaşlı bir delinin hikâyesini anlatır. İkinci çalışması olan “Post Mortem”de, şehir morgunda çalışan Kafkaesk bir görevlinin, yan komşusu dansçıya olan umutsuz aşkını anlatır. Karakter vahşi bir darbenin sonuçlarıyla karşılaştığında şoke edici siyasi gerçekliğin farkına varır.

“Post Mortem' diktatörlüğün çıkışını, 'Tony Manero' en şiddetli zamanını, 'NO' ise bu dönemin sonunu anlatır” demektedir yönetmen Pablo Larrain. “Galiba en çok ilgimi çeken şey; dönemin şiddetini, ahlâki çöküşünü ve ideolojik çarpıtmayı yansıtmak. Amaç o dönemi anlamak değil, döneme ışık tutmak.”

Gerçek olaylardan esinlenen “NO”, kahramanımız René Saavedra'yı diktatör Augusto Pinochet'yi iktidardan düşürecek kampanyanın başına geçen genç ve enerjik reklamcı olarak resmediyor. Yapımcı Juan de Dios Larraín film hakkında “‘NO' epik bir Davut ve Golyat'ın hikâyesi, duruşu olan bir kara komedir” diyor.

“Karşımızda toplumsal süreci değiştirmek için reklamcılık araçlarını kullanan biri var,” diye ekler yönetmen-yapımcı Pablo Larrain. “İşte bu yüzden de hem orijinal hem de garip bir konu.”

“Amores Perros”, “Motorcycle Diaries”, “Babel”, “Letters to Juliet” ve en son “Casa de Mi Padre” filmlerinde oynayan uluslararası film yıldızı Gael Garcia Bernal, “Tony Manero” ve “Post Mortem” filmlerinde Fabula Films'le başarılı bir ortaklığa imza atan yapımcı-dağıtımçı firma Canana Films'in de ortaklarından. Gael için günün birinde Pablo Lorrain'in kamerası karşısına geçmek kaçınılmazdı; hele ki “NO” gibi, kendi toplumsal vicdanını ve ortak siyasi hassasiyeti paylaştığı bir film söz konusuysa.

“Önemli bir film bu,” diyor Bernal, “Bir konu önemliyse ve bir sanat dalında ifade buluyorsa, o konu insanların ilişki kurabileceği şekilde genişler ve anlamlanır.”

“Bence o an başarılı şey, yani Şili diktatörünün adil bir seçimle iktidardan indirilmesi, dünyada hâlâ demokrasinin olduğunu gösteren çok önemli ve katıksız bir birlik ve beraberlik hareketiydi.” diyerek kesin bir dille belirtiyor.

Yapımcı Daniel Dreifuss ekliyor: “Hikâyenin tüm dünyada yankı bulacağından ümitliyim. İnsan hakları ve özgürlük konusu evrenseldir ama kişiye ve kişinin gerçeklerine özgü de olabilir. Tıpkı filmdeki gibi, “ARTIK YETER” derken herkesin bu ifadeye kendine göre yüklediği bir anlam ve kendine göre özlemine çaktığı bir şey var.”

“Yapısal olarak oldukça klasik bir film, fakat bence ifade ettiğimiz gerçekler aynı zamanda hem özgün hem de evrensel olgular,” diye açıklıyor Pablo Larrain. “İşte bu yüzden hepimiz filmde çok etkilendik. Hepimizin anlayabileceği bir şey bu, üstelik aynı şeyleri tecrübe etmek için Şilili olmaya da gerek yok.”

Larrain Kardeşler film için ön hazırlıklara başladığında, o ana kadar gerçekleştirdikleri yapımlardan çok daha büyük ölçekte bir projede çalıştıklarını fark eder ve finansman için başka bir şirketle ortaklık arayışına girer. Yabancı filmlerle ilgilenen Los Angeles'lı genç bir yapımcı olan Daniel Dreifuss'la güçlerini birleştirir ve beraber senaryo üzerinde çalışırlar. Daniel bir Amerikalı ortak yapımcıyı filme dâhil edecek bir strateji planlar ve projeyi Participant Media'ya götürür. Participant Media Prodüksiyon'dan sorumlu Başkan Yardımcısı Jonathan King süreci şöyle anlatıyor: “Pablo'nun önceki iki filmi görmüş ve çalışmalarını hayranlıkla izliyordum. Senaryo ilginçti ve dünya çapındaki demokratik özgürlük hareketi gibi aktüel bir sorunla aynı konuya odaklanıyordu. Gael zaten ekibe dâhil olmuştu, dolayısıyla filme yatırım yapmaya karar verdik ve gerisi çorap söküğü gibi geldi.”

“NO” filminde, Pablo ve Juan de Diós Larraín'le daha önce de çalışmış isimler yer alıyor; “Tony Manero” ve “Post Mortem” filmlerinde oynamış olan Antónia Zegers ve Larrain'in dört filminde de rol almış olan Alfredo Castro ve Marcial Tagle. Tagle, “NO” filminde Saavedra'yla zaman zaman ters düşen bir kameramanı canlandırıyor. “Post Mortem”de de oynayan Jamie Vadell ise bu kez karşımıza Pinochet hükûmeti Bakanlarından biri olarak çıkıyor. Filmde ayrıca Larrain'le ilk defa çalışan oyuncular da var; Saavedra'yı HAYIR kampanyasına dâhil eden Urrutia'yı canlandıran Luis Gnecco, reklam yönetmeni Costa'yı canlandıran Néstor Cantillana ve René ve Veronica'nın oğlu Simon'u canlandıran Pascal Montero.

Filmde ayrıca 1988'deki HAYIR kampanyasının başarıya ulaşmasındaki en önemli aktörlerden José Manuel Salcedo ve Enrique Garcia da yer alıyor (René Saavedra karakteri bu iki kişinin bir birleşimi). Larrain ikiliyi gerçekte buldukları konumun tam tersi şekilde kullanıyor. Salcedo HAYIR videosunu sansür bürosunun masasından alıp, Pinochet'nin kampanya karargahına götürüyor, Garcia da diğer üst düzey subaylarla beraber, EVET kampanyasının konferans masasında karşımıza çıkıyor.

Yaratım sürecinde Larrain'e yardım eden isimlerden biri, “My Last Round” ve “The Maid” filmlerini çeken Sergio Armstrong, diğeriyse en son “Circumstance”ı montajlayan kurgucu Andrea Chinogli. Larrain Kardeşler'le bir akrabalığı bulunmayan Yapım Tasarımcısı Estefania Larrain “My Last Round”da sanat yönetmenliği yaptı. Kostüm Tasarımcısı Francisca Román en son “The Maid” filminde çalıştı. “NO” filminin müziklerini Carlos Cabezas besteledi. Daha önce beş filme müzik yapan Cabezas, Electrodomesticos grubunda vokal yapıyor. Oyuncu Yönetmeni Solange Medina, Fabula Films aracılığıyla yapımcılığını Larrain Kardeşler'in üstlendiği, Roberto Artiagoitia'nın komedi filmi Grado 3'de çalıştı.

Pablo, “NO” için dönemin görselliğini tekrar yaratmayı kafasına koymuştu. Armstrong'un yardımı ve teşvikiyle, filmi 2012 yılında çekmesine rağmen 1988 yılının havasını verebilecek 1983 model bir U-matic video kamera buldu. Arşiv görüntülerini sadece yeni materyallerle örtüşecek şekilde bir araya getirmekle kalmayıp, birçok televizyon spotunu ve 24 yıl önceki kampanyada ekranda görünen ve görünmeyen katılımcıları da kullandı.

Bu tekniğin en güzel örneği, Larrain'in HAYIR haberlerini (NA-Haberler) sunan beyaz saçlı spikerin yakın plan görüntüsünden, buldukları stüdyonun genel planında televizyon monitöründeki canlı görüntüsüne geçişinde görünmektedir. Spiker neredeyse aynı görünmektedir ama saçları o kadar beyaz değildir. Görüntü neredeyse yarım yüzyıl önceki videodaki spikerin gerçek görüntüsüdür. Dikta rejimiyle ters düşen politik görüşü nedeniyle kara listeye alınmış ve 15 yıl boyunca yayın yasağı konulmuş bir

spikerdir kendisi. Ve şimdi de seyircilerinin önünde, HAYIR destekçilerinin finansmanı sayesinde, 27 günlük kampanyanın paralı reklam anonslarını yapmaktadır. Ve bu gerçek bir hikâedir.

Pablo'nun kardeşi ve yapımcı ortağı Juan de Diós Larraín, el kamerasının flaşları ve parlamalarının istemeden, tamamen spontane gerçekleştiğine dikkat çekiyor. “Pablo kameranın sahnelere en az oyuncular kadar katılmasını istiyordu” diye açıklıyor bu durumu, “Pablo kamerasının kirlenmesinden hoşlanır.”

Larrain gerçekliği olabildiğince yakalamak ister. Akılda kalan şarkılar ve cıngılların hepsi, ayrıca reklam spotlarında yer alan birçok şarkıcı, dansçı ve aktörler 1988 kampanyasında yer almışlardır.

Larrain başarılı bir hareketle, Pinochet'den boşalan koltuğa geçen HAYIR adayı Patricio Aylwin'in görüntülerini U-matic kamerayla kaydeder ve 2012'de tekrar sahnelenen zafer kutlamalarını, gerçek haber görüntüleriyle birleştirir. “Ben bile bazen farkı göremiyorum” diye itiraf etmek zorunda kalır.

YÖNETMEN HAKKINDA

Pablo Larrain 1976'da, Şili'nin Santiago şehrinde doğdu. Larrain, sinema, televizyon ve reklamcılık alanında, ayrıca prodüksiyon hizmetlerinde faaliyet gösteren Fabula Films'in kurucu üyelerinden.

2005'de ilk uzun metraj filmi “Fuga”yı çekti.

Pablo Larrain, 2007'de ikinci filmi “Tony Manero”yu yönetti. Filmin senaryosu için Mateo Iribarren ve Alfredo Castro'yla beraber çalıştı. Filmin prömiyeri 2008 Cannes Film Festivali'nde, Director's Fortnight seçkisinde yapıldı. Film, İstanbul Uluslararası Film Festivali dahil birçok festivalden ödül aldı.

Alfredo Castro ve Antonia Zeger'in başrollerini paylaştığı üçüncü uzun metraj filmi “Post Mortem”, Eylül 2010'da Venedik Film Festivali Resmi Yarışma'da ilk gösterimini gerçekleştirdi.

Pablo Larrain, 2010'da HBO'nun Şili'de çekilen ilk televizyon dizisi “Profugos”u yönetti. Şu anda “Profugos”un ikinci sezonunu çekiyor.

“NO” yönetmenin dördüncü filmi.

PABLO LARRAIN İLE RÖPORTAJ

Filmin işitsel-görsel dili için neden eski model kameralar kullandınız?

Filmi arşiv görüntülerinde kullanılan formatın aynısını kullanarak çekmeye karar verdik. Sonuç olarak, seksenlerde çekilmiş görüntülerin aynısını elde etmeyi başardık. Böylece izleyiciler bu nadir görüntüleri, neyin arşiv görüntüsü, neyin filmde çekilmiş görüntüler olduğunu anlamadan izleyecekti. Bu şekilde, arşiv görüntülerini kullandığımızı belli etmeden, 1983 yapımı Ikegami tüp kameralarla yakaladığımız zaman, mekan ve materyalin sorunsuz geçişini sağladık.

Bu filmi, çerçeve oranı neredeyse kare ya da 4:3 olarak ve işitsel-görsel teknolojide benzersiz bir çözünürlükle ve de analog kamerayla çekmek, HD'nin estetik hegemonyasına karşı da bir ifade şekliydi.

Dikta rejimini yıkmakta kullanılan modelin daha sonra Pinochet sonrası Şili'ye nüfuz etmesi ne anlama geliyor?

René Saavedra, Pinochet'nin bu ülkeye yerleştirdiği neoliberal sistemin çocuğu. İşte bu yüzden, diktatörlükle beraber gelen ideolojik araçların, Pinochet'yi devirmede kullanması çok ilginç. Ve bunu da, siyasi semboller ve hedeflerle dolu bir reklam kampanyasıyla gerçekleştirdiler. Yüzeyle sadece bir iletişim stratejisi olarak görünse de, aslında gerçekte ülkenin geleceğini gizliyordu. Benim için HAYIR kampanyası, Şili'deki tek geçerli sistem olan kapitalizmin yerleştirilmesi için ilk adımdı. Bir metafor değildi, doğrudan kapitalist bir hareketti. Siyasete alet edilen reklamın saf ve gerçek ürünüydü.

Tony Manero ve Post Mortem'den sonra üçlemenizi bu filmle kapatmanız sizin için ne anlam ifade ediyor?

Bir döngüyü kapatıp, filmlerin aralarında bir bağlantı yaratmasıysa konu, Post Mortem dikta rejiminin çıkış noktasını, Tony Manero en şiddetli zamanını, NO ise bu dönemin bitişini anlatıyor. Galiba en çok ilgimi çeken şey; dönemin şiddetini, ahlâki çöküşünü ve ideolojik çarpıtmayı yansıtmak. Amaç o dönemi anlamak değil, döneme ışık tutmak. Belki bir gün, yarı karanlıkta, labirentlerle örülü, aynı zamanda şaşkın ve çoğu zamanda zorlama bir mutlulukla geçirilmiş o döneme bir göz atarlar.

GAEL GARCIA BERNAL İLE RÖPORTAJ

René Saavedra yaşadığı dönemin bir sembolü müydü, yoksa şu anda yaşadığımız dönemin bir sembolü mü?

René, yaşadığı dönem bağlamında doğal ama aynı zamanda ölümsüz bir karakter. Görünürde apolitik bir kişinin yaşadığı politik farkındalığı sembolize ediyor. Ebeveyninin politik duruşunun getirdiği sürgün, zulüm, her zaman bir yabancı olarak kalması gibi tecrübeler onu bugüne getirmiş. Hikâye sırasında, düşünmeden siyasi duruşa sahip olma arayışına giriyor ve bunun sonucu da yakın çevresinde bir değişime gidiyor. Bence bu tür bir olgunlaşma süreci, insanlarda tekrarlanan bir olgu ve kişinin değişimi ilk elden gerçekleştirebileceğini anladığı noktada ortaya çıkıyor.

Siyasi açıdan ve reklamcılık boyutunda HAYIR kampanyasının en iyi hareketi neydi?

HAYIR kampanyasının en iyi hareketi, bir yandan dikta rejiminin sağladığı neoliberal sistemi kendi yararına kullanması, diğer yandan o sıralarda var olan temel devlet yapısında kitle iletişim araçlarının demokratik bir şekilde kullanımına olanak sağlamasıydı. Sağ kanadı hem soldan hem sağdan devirdiler de denebilir. Son zamanlarındaki politikaları yüzünden derin bir sarsıntı yaşayan ülkede iyimserlik ve mutluluğa doğru ilerlediler.

Pinochet, yakın tarihte demokratik seçimlerle iktidarı bırakan, bilinen tek diktatör. Saavedra'yı bu bağlamda nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bence o an başarılan şey dünyada hâlâ demokrasinin olduğunu gösteren çok önemli ve katıksız bir birlik ve beraberlik hareketiydi. En başından hileli olduğu düşünülen bir seçime girerken, ilk ve son kez ortaya çıkmalarının bu fedakârlığı yapmalarına değeceğine inanıyorlardı. Kendileri için, aileleri için, çocukları için. İşte bu noktada Saavedra, bana göre, cesur ve inandırıcı bir karaktere dönüşüyor. Çok yaşa Saavedra. Onu şimdiden özlüyorum.

